

Svenska Båtunionen

Miljödepartementet
Naturmiljöenheten

Dnr M2020/02032

Yttrande gällande betänkandet “Tillgängliga stränder – ett mer differentierat strandskydd”

Svenska Båtunionen lämnar härmed ett yttrande gällande rubricerat betänkande och lämnar följande synpunkter avseende hur en differentierad strandskyddslagstiftning kommer att påverka våra medlemmar, svenska båtklubbar.

Sammanfattning

Strandskyddslagstiftningen är en grundpelare i den svenska allemansrätten, med syftet att värna möjligheten till ett aktivt och tillgängligt friluftsliv, utan att tumma på miljön. Med utredningens förslag om ett mer differentierat strandskydd kommer det att bli enklare att bygga strandnära i s.k. landsbygdsområden samtidigt som strandskyddet förstärks i starkt exploaterade områden.

Anläggningar som för sin funktion måste ligga vid vattnet och behovet inte kan tillgodoses utanför området, exempelvis båthus, bryggor och pirar, omfattas inte av lättnadsbestämmelserna i landsbygdsområden. Dessa anläggningar ska fortsättningsvis prövas enligt dispensgrunderna i 7 kap. 18 c § MB.

Därtill föreslår utredningen att ovan nämnda anläggningar, om anläggningarna ligger i starkt exploaterade områden eller i vattenområden av särskild betydelse för djur- och växtlivet, ska prövningen av dispensgrunderna tillämpas särskilt restriktivt.

Synpunkter

Svenska Båtunionen avstyrker förslaget om ett stärkt skydd i vissa områden

Bakgrund till Svenska Båtunionens synpunkter

Avsnitt 7.6 – Stärkt skydd i vissa områden, s. 265

Utredningens förslag är att miljöbalkens 7 kap. 18 c § tilläggs med ett andra stycke som anger att vid prövning av dispens från strandskyddet i starkt exploaterade områden eller vattenområden med särskild betydelse för djur- och växtlivet, ska första stycket tillämpas särskilt restriktivt. Det innebär att båthus, bryggor och pirar, som för sin funktion måste ligga vid vattnet, och som ligger inom starkt exploaterade områden och betydelsefulla vattenområden, kan få det avsevärt svårare att få dispens från strandskyddet. Svenska Båtunionen motsätter sig detta av två skäl.

För det första har majoriteten av båtarna sin hemvist i Stockholms- och Västra Götalands län¹ vilket också utredningen anger är områden som är starkt exploaterade. Det innebär att utredningens förslag kommer att påverka majoriteten av svenska båtklubbar, vars huvudsakliga syfte är att tillgängliggöra ett aktivt båtliv och främja ett vattenburet friluftsliv.

¹ <https://www.datocms-assets.com/17068/1612527591-transportstyrelsen-avgasutslapp-fran-fritidsbatar-rapport-210121.pdf>

För det andra så saknas tydlighet huruvida utredningen gör skillnad på dispensprövning vid nyetableringar eller befintliga anläggningar. Enligt utredningen har kommuner sedan 2013 meddelat dispens för 3 690 åtgärder avseende bryggor och pirar. 43 procent av dessa gällde nyetableringar och 57 procent befintliga anläggningar. För Svenska Båtunionen är det orimligt att både nyetableringar och befintliga anläggningar, som är placerade i starkt exploaterade områden, ska få sin dispens prövad i enlighet med förslaget.

Vi anser att befintliga anläggningar, både båthus, bryggor och pirar, ska prövas enligt dispensgrunderna i dess nuvarande omfattning, oavsett geografisk placering. Vi anser dock att dispensansökningar som rör nyetableringar av ovan nämnda anläggningar kan prövas i enlighet med utredningens förslag. För att minska den miljöpåverkan som fritidsbåtslivet medför, med bryggor och skuggningseffekter, bojskador, muddringar m.m. på grunda mjukbottenar och i andra känsliga kustområden, anser vi att kommuner bör främja tillgången på båtplatser vid redan befintliga båtklubbar och marinor. På så sätt kan exploatering av orörda kustområden minska. Men det kräver också att båtclubbarna och marinorna ges möjlighet att rusta upp bryggor och båthus över tid, samt utöka hamnområdet med flera bryggor/ vågbrytare vid behov.

Ett ytterligare belägg för denna differentiering mellan nyetableringar och befintliga anläggningar är att utredningen konstaterar att rättspraxis i MÖD gällande dispensprövningar för bryggor redan är mycket restriktiv. Svenska Båtunionen anser också att författningskommentaren, som säger att huruvida en mjukbottenmiljö är särskilt betydelsefull eller inte måste avgöras från fall till fall, inte räcker som vägledning. Det kan snarare leda till längre handläggningstider och utökade kostnader för den sökande.

Avslutande kommentar

Svenska Båtunionen är en paraplyorganisation som representerar drygt 900 båtklubbar och 180 000 enskilda båtclubsmedlemmar. Organisationen har en lång erfarenhet av båtlivsfrågor och verkar både för en bättre miljö och en utökad möjlighet till ett vattenburet friluftsliv. Vi arbetar aktivt för att minska påverkan från fritidsbåtar i våra vatten och natur. Friluftsutövandet, i båten eller med kanoten genom en båtklubb, kan komma att begränsas om föreslagna åtgärder implementeras – då det kan bli svårare för båtclubbarna att få dispens beviljad för befintliga eller nya anläggningar.

Myndigheternas intresse att både minska fritidsbåtars miljöpåverkan i känsliga kustekosystem och leva upp till preciseringen i miljömålet *Levande sjöar och vattendrag* – strandmiljöer, sjöar och vattendrags värden för fritidsfiske, badliv, båtliv och annat friluftsliv är värnade och bibehållna och påverkan från buller är minimerad – är en hårfin balans.

Förslaget om ett stärkt skydd, med en restriktiv tillämpning även för befintliga anläggningar, kan påverka möjligheten att utöva ett vattenburet friluftsliv negativt. I detta avseende finns det andra, bättre lösningar för att minska miljöpåverkan från fritidsbåtar. Bland annat genom en ökad tillgång till kommunala trailerrampor och att fler båtplatser samlas på båtklubbar och marinor för att minska exploatering i orörda områden.

Svenska Båtunionen,

Stockholm
2021-05-03

Peter Karlsson,
Verksamhetschef

Carl Rönnow,
Sakkunnig